

Kunst en cultuur onmisbaar voor de stad

De stad groeit en groeit. Als het aan planoloog Zef Hemel zou liggen, wordt Amsterdam een metropool van 2 miljoen inwoners. Maar hoeveel plaats is er nog voor kunst en cultuur in de stad, waar ruimte een schaars goed wordt? En hoe belangrijk zijn kunst en cultuur voor steden? Alle gebruikers van de stad, bewoners, bedrijven en toeristen zijn gebaat bij een levendig cultureel klimaat. Daarover zijn de auteurs in deze *Boekman* het eens. Over de wijze waarop en de mate waarin aan de uiteenlopende wensen tegemoet wordt gekomen, verschillen de meningen. Hoe ga je de beschikbare ruimte verdelen onder de vele claims die erop worden gelegd?

De Amsterdamse cultuurwethouder Touria Meliani kiest voor spreiding van cultureel aanbod om zo het centrum bewoonbaar te houden en de wijken voor bewoners en bezoekers interessanter en leefbaarder te maken. Ook budgettaire motieven spelen voor culturele instellingen soms een rol bij hun beslissing om te verhuizen naar een plaats buiten het centrum, zo laat Roel Griffioen zien. Hij vraagt zich af of ze een realistisch beeld hebben van de impact die zo'n verhuizing op de nieuwe omgeving heeft.

Bij Zef Hemel gaan bij het woord spreiding de alarmbellen af. Hij noemt het een bestuurlijke reflex die niets oplost. In de Amsterdamse binnenstad zijn de afgelopen twintig jaar veel culturele accommodaties verdwenen. Hotels en toeristen kwamen ervoor in de plaats. Amsterdam heeft consequent cultuur naar buiten geslingerd, aldus Hemel, terwijl culturele instellingen de binnenstad vitaal houden.

Ook het college van Rotterdam ziet zich geconfronteerd met een toegenomen druk op de beschikbare ruimte. Jaarlijks vinden er ongeveer 2000 kleinschalige en 65 grote evenementen

plaats. Die trekken een breed publiek en creëren een levendige sfeer, maar hebben ook een grote invloed op de stad en haar bewoners als het gaat om geluidsoverlast, veiligheid en gebruik van de buitenruimte. Er worden dan ook grenzen gesteld aan het aantal evenementen op een locatie. Vooral voor groene locaties geldt nu een bepaalde rusttijd voor herstel van flora en fauna.

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor een leefbare stedelijke omgeving en worden ook steeds meer ingezet om stedelijke ontwikkelingen in gang te zetten, zo wordt duidelijk uit de verschillende bijdragen in dit nummer. Gentrificatie en de toegenomen druk op de beschikbare ruimte dwingen culturele broedplaatsen, evenementen en instellingen steeds verder naar de rand van de stad.

Frits Dijcks en Remco Osório Lobato benadrukken dat er 'vrije' ruimte moet zijn in een stad. Ruimte voor onderzoek en experiment; groot of klein, tijdelijk of permanent. Zo treedt Kunstcentrum Stroom Den Haag op als mentor, bemiddelaar, belangenbehartiger en gesprekspartner tussen kunstenaars en gemeente. Het uitgangspunt is betaalbaarheid voor kunstenaars.

In Berlijn zijn het vermogende particulieren en ideële stichtingen die nieuwe culturele centra en werkplaatsen mogelijk maken, schrijft Jaco Boer. Met name daardoor is de stad uitgegroeid tot een van de belangrijkste Europese kunstmetropolen. Zijn dergelijke ontwikkelingen ook in Nederland levensvatbaar? Volgens Zef Hemel is er minstens één vermogende cultuurliefhebber die het tij probeert te keren. ●